

Briselē, 2025. gada 14. novembrī
(OR. en)

15465/25

PECHE 404

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerāļsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2025. gada 14. novembris

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerāļsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: C(2025) 7655 final

Temats: KOMISIJAS PAZIŅOJUMS
Par lielāku pārredzamību un labu pārvaldību saistībā ar zvejas iespēju iedalīšanu, ko veic dalībvalstis: Regulas (ES) Nr. 1380/2013 (Kopējās zivsaimniecības politikas regula) 16. un 17. panta piemērošanas ceļvedis

Pielikumā ir pievienots dokuments C(2025) 7655 final.

Pielikumā: C(2025) 7655 final

Briselē, 14.11.2025.
C(2025) 7655 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Par lielāku pārredzamību un labu pārvaldību saistībā ar zvejas iespēju iedalīšanu, ko veic dalībvalstis: Regulas (ES) Nr. 1380/2013 (Kopējās zivsaimniecības politikas regula) 16. un 17. panta piemērošanas ceļvedis

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Par lielāku pārredzamību un labu pārvaldību saistībā ar zvejas iespēju iedalīšanu, ko veic dalībvalstis: Regulas (ES) Nr. 1380/2013 (Kopējās zivsaimniecības politikas regula) 16. un 17. panta piemērošanas ceļvedis

1. IEVADS

Zvejas iespējas dod skaitliski izteiktas likumiskas tiesības uz zvejošanu⁽¹⁾ un ir nepieciešamas, lai varētu ilgtspējīgi apsaimniekot kopīgu dabas resursu, kuram pārmērīgas izmantošanas gadījumā draud noplicināšana. Tālāk iedalot tām pieejamās zvejas iespējas, dalībvalstīm jāpatur prātā savs kopīga dabas resursa pārvaldīšanas un saglabāšanas pienākums. Tajā pašā laikā zvejas resursi būtu jāpārvalda tādā veidā, kas nes ekonomiskus, sociālus un nodarbinātības labumus. Turklāt, kā izcelts Eiropas Okeāna paktā⁽²⁾, veselīgs okeāns un reģeneratīva prakse palīdzēs nodrošināt iztikas līdzekļus, it īpaši piekrastes kopienām, un nodrošināties ar pārtiku, arī nākamajām paaudzēm.

Valstu zvejas iespējas tālāk iedalot objektīvā un pārskatāmā veidā, tiek nodrošināta vienlīdzīga attieksme pret zvejniekiem, aug ieinteresēto personu savstarpējā uzticēšanās un tiek veicināts zivju resursu stāvokli un, galu galā, zvejniecību ienesīgumu noteicošais resursu izmantošanas ilgtspējīgums un jūras vides aizsardzība. Tālākas iedalīšanas procesa pārskatāmība turklāt var palīdzēt nenonākt līdz konfliktiem starp operatoriem un flotēm vai flotu segmentiem. Zvejas iespēju iedalīšanu var tālāk izmantot, lai risinātu jaunietekmes problēmas un dotu stimulu uz zvejas kuģiem izmantot selektīvus zvejas rīkus, tādējādi iedrošinot un atalgojot ilgtspējīgāku uzvedību un risinājumus.

Komisijas 2023. gada paziņojums par KZP regulas darbību⁽³⁾ KZP pārvaldības uzlabošanas kontekstā uzsvēra, ka laba pārvaldība nozīmē arī lielāku pārskatāmību. Paziņojums īpaši izcēla KZP regulas jeb Regulas (ES) Nr. 1380/2013⁽⁴⁾ 17. panta prasību dalībvalstīm zvejas iespēju iedalīšanā izmantot pārskatāmus un objektīvus kritērijus, to vidū vidiska, sociāla un ekonomiska rakstura kritērijus. 2023. gada paziņojumā turklāt apstiprināta Komisijas apņemšanās sadarbībā ar zinātniskajām struktūrām un dalībvalstīm

⁽¹⁾ Padomes Regulas (EK) Nr. 1224/2009 jeb Kontroles regulas 4. panta 32) punktā dotā definīcija: “zvejas iespēja” ir tādas skaitliski noteiktas juridiskas zvejas tiesības, kas izteiktas kā nozveja un/vai zvejas piepūle. Juridiskas zvejas tiesības var ietvert arī tehniskus un ģeogrāfiskus ierobežojumus attiecībā uz to, kā, kad un kur zvejas operācijas veicamas.

⁽²⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas Okeāna pakts” (COM(2025) 281 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0281>, 4. iedaļa “Piekrastes kopienas un salu aizsargāšana un iespēju došana”.

⁽³⁾ “Kopējā zivsaimniecības politika šodien un rīt: zivsaimniecības un okeānu pakts virzībai uz ilgtspējīgu, zinātniski pamatotu, inovatīvu un iekļaujošu zvejniecības pārvaldību” (COM(2023) 103 final – daļa no lielākas zivsaimniecības un okeānu lietām veltītas paketes), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52023DC0103>.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1380/2013 (2013. gada 11. decembris) par kopējo zivsaimniecības politiku un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1954/2003 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2371/2002 un (EK) Nr. 639/2004 un Padomes Lēmumu 2004/585/EK, [OJ L 354, 28.12.2013., 22.–61. lpp.](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1380)

turpināt vērtēt un nodrošināt minēto kritēriju pārskatāmību un atbilstību KZP noteikumiem. Tas darīts, lai mudinātu uz tādu kritēriju izmantošanu, kas spēj iekopt ilgtspējīgu zvejas praksi un atbalstīt mazapjoma un piekrastes zvejniekus, kuri pārstāv gandrīz 75 % no visiem ES reģistrētajiem zvejas kuģiem un gandrīz pusi no visiem zvejniecības sektorā nodarbinātajiem.

Ievērojot minēto apņemšanos, Komisija ar šo paziņojumu mudina dalībvalstis rīkoties, lai zvejas iespēju tālākas iedalīšanas sakarā pārvaldību vēl vairāk uzlabotu šādos četros aspektos: 1) pārskatāmības un informētības stiprināšana; 2) taisnīgums; 3) sniegtās informācijas precizitāte; 4) iedalīšanas metožu piemērotība.

Turklāt šis paziņojums aicina dalībvalstis apdomāt, kā savas sistēmas un metodes, ko tās patlaban izmanto minēto zvejas iespēju tālākā iedalīšanā, pavērst zvejošanas prakses ilgtspējību veicinošā un mazapjoma un piekrastes zvejniekus atbalstošā virzienā.

Šā paziņojuma pielikumā pievienots *zvejas iespēju tālākas iedalīšanas ceļvedis dalībvalstīm* – tajā izklāstīti konstatējumi, kurus Komisija, ņemot vērā dalībvalstu un ieinteresēto personu iesaisti un atsauksmes⁽⁵⁾, izdarījusi par KZP regulas 16. un 17. panta piemērošanu. Pielikumā doti arī norādījumi par minēto pantu īstenošanu, un dalībvalstis pēc tiem var vadīties, kad tās tālāk sadala zvejas iespējas sava karoga kuģiem.

2. PAR IEDALĪŠANAS METODĒM JĀRUNĀ SKAIDRĀK: PĀRSKATĀMĪBAS STIPRINĀŠANA

KZP regulas 16. panta 6. punkts prasa, lai dalībvalstis Komisiju informētu par metodēm, ko tās izmanto, kad zvejas iespējas tālāk iedala sava karoga kuģiem. Šis ziņojuma pienākums ir svarīgs pārskatāmības dēļ⁽⁶⁾, un Komisijai un dalībvalstīm tas vajadzīgs tendenču un snieguma uzraudzīšanai.

Tomēr praksē dalībvalstis Komisiju ir informējušas dažādos veidos, ar atšķirīgu regularitāti un atšķirīgā detalizācijas pakāpē. Rezultātā dažu krājumu, flotu un reģionu gadījumā ir grūti iegūt skaidru priekšstatu par to, kas īsti notiek ar zvejas iespēju tālāko iedalīšanu. Tāpēc šā paziņojuma pielikumā dalībvalstis tiek aicinātas savos ziņojumos, kurus Komisijai sniedz saskaņā ar 16. panta 6. punktu, iekļaut noteiktu informācijas minimumu.

Lielāka pārskatāmība ir būtisks labas pārvaldības aspekts arī attiecībā uz ieinteresētajām personām. Tāpēc dalībvalstis tiek mudinātas sniegt ieinteresētajām personām informāciju par zvejas iespēju tālākas iedalīšanas metodēm, izmantotajiem kritērijiem, kas noteikti KZP regulas 17. pantā, katra kritērija svērumu un šā svēruma pamatojumu.

Dalībvalstīm jānodrošina, ka izmantotās metodes un kritēriji atbilst KZP regulas (galvenokārt 17. panta) prasībām. Tāpēc Komisija aicina dalībvalstis pārbaudīt, vai paziņotajā informācijā šī atbilstība ir atspoguļota pienācīgi, proti: i) vai sniegtā informācija pierāda kritēriju pārskatāmību un objektivitāti; ii) vai ir skaidri norādīts vidisko, sociālo

⁽⁵⁾ Sīkākas ziņas par atsauksmēm atrodamas pielikumā minētajos dokumentos, galvenokārt Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komitejas (ZZTEK) ziņojumos STECF 20-14, 22-14 un 23-17.

⁽⁶⁾ 2023. gada paziņojumā “Kopējā zivsaimniecības politika šodien un rīt” (COM(2023) 103 final) teikts, ka laba pārvaldība nozīmē arī lielāku pārskatāmību. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0103>.

un ekonomisko kritēriju svērums; iii) vai minētā informācija aptver visas tālāk iedalītās zvejas iespējas.

3. ZVEJOŠANAS PRAKSES ILGTSPĒJĪBU VEICINOŠU UN MAZAPJOMA UN PIEKRASTES ZVEJNIEKUS ATBALSTOŠU ZVEJAS IESPĒJU IEDALĪŠANA

Tas, kā dalībvalsts savu tālākas iedalīšanas sistēmu iekārtojusi, ir svarīgi tādēļ, lai šo sistēmu varētu saskaņot ar KZP mērķiem – nodrošināt zvejas darbību ilgtspējību un pietiekami lielu elastību, kas ES zvejniecības sektoram ļautu pielāgoties arī jaunietekmes problēmu risināšanai.

Komisijas apkopotā un Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komitejas (ZZTEK) analizētā informācija uzrāda būtiskas atšķirības paziņotajās tālākās iedalīšanas metodēs un kritēriju, to vidū vidiska, sociāla un ekonomiska rakstura kritēriju, izmantošanā.

Komisija atzīst, ka izlemt par to, kādu tālākas iedalīšanas sistēmu izmantot, ir dalībvalstu pienākums un ka noteikt izvēlēto vidisko, sociālo un ekonomisko kritēriju svērumu ir dalībvalstu prerogatīva. Ņemot vērā sektora un zvejniecību lielo dažādību dalībvalstīs kopumā, ir skaidrs ka visiem vienāda pieeja nav piemērotākais risinājums.

Dalībvalstīm nav pienākuma zvejas iespējas iedalīt tieši par ilgtspējīgāko zvejas praksi vai tieši mazapjoma zvejniekiem.

Tomēr Komisijas pienākums ir novērtēt šo tālākas iedalīšanas metožu saskaņotību ar KZP mērķiem.

Šajā sakarā Komisija atsaucas uz 17. panta garu, kurš atspoguļots KZP regulas 33) apsvērumā: *Dalībvalstīm būtu jāveicina atbildīga zveja, sniedzot stimulu tiem operatoriem, kas zvejo, nodarot vismazāko kaitējumu videi un sniedzot vislielākos ieguvumus sabiedrībai.*

Atbildēs uz anketas jautājumiem un apspriedēs ar ieinteresētajām personām Komisija ir novērojusi zināmu inertumu attiecībā uz to, kā dalībvalstis tālāk sadala savas zvejas iespējas, un arī to, ka dažas no paziņotajām metodēm nešķiet pienācīgi risinām jaunietekmes problēmas, ar kurām saskaras ES zvejniecības.

Īpaši labi redzams tas ir mazapjoma piekrastes zvejnieku gadījumā – šos zvejniekus caurmērā vairāk skar dažādas grūtības⁽⁷⁾, piemēram, enerģētiskā krīze, krājumu apjoma dabiskās svārstības (skaitliskums un izplatība), konkurence par jūras telpas izmantošanu, klimata pārmaiņas, jūras vides degradācija, invazīvas sugas vai nelegālas, neregistrētas un neregulētas (NNN) zvejas radīta negodīga konkurence.

Komisija atzīst mazapjoma piekrastes zvejniecību lielo nozīmi – tās veido gandrīz 70 % no ES kuģu flotes. Īpaši tiek atzīmēta šo zvejniecību sevišķā loma zvejnieku kopienu sociālajā un ekonomiskajā struktūrā, ciešā saikne ar vietējo vidi un sabiedrību un lielā

(7) Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komiteja (ZZTEK), *The 2024 Annual Economic Report on the EU Fishing Fleet* (STECF 24-03 un 24-07), PRELLEZO, R., SABATELLA, E., VIRTANEN, J., TARDY MARTORELL, M. UN GUILLEN, J. (eds), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2024, doi:10.2760/5037826, JRC139642, 2.7. nodaļa *EU Small-Scale Coastal Fleet (SSCF)*, 45.–60. lpp., <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC139642>.

nozīme Eiropas kultūras un citu nemateriālo vērtību kontekstā. Tas viss tiek atbalstīts ar:
i) KZP regulas dotu preferenciālo piekļuvi ES ūdeņiem līdz 12 jūras jūdžu zonā;
ii) Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda (EJZAF)⁽⁸⁾ finansiālo atbalstu 100 % apmērā; iii) dažiem Kontroles regulas⁽⁹⁾ piešķirti atbrīvojumiem.

Zvejas iespēju tālākā iedalīšana, ko dalībvalstis veic saskaņā ar 17. pantu, varētu labāk atspoguļot mazapjoma piekrastes zvejniecību svarīgo lomu, piemēram, iedalīšanas metodes pieskaņot konkrētajām vajadzībām, kas noteiktas nacionālajā EJZAF programmā, un tādējādi vairo mazapjoma zvejas sektora noturību.

4. KO DALĪBVALSTIS VARĒTU DARĪT, LAI ZVEJAS IESPĒJU TĀLĀKĀ IEDALĪŠANĀ PĀRVALDĪBU UZLABOTU VĒL VAIRĀK

A. Uzticēšanās, ko iedveš pārskatāmība un saziņa

Iedalīšanas metodes var būt sarežģītas, un dažas ieinteresētās personas ir paudušas vēlmi labāk izprast izmantotās metodes un to pamatā esošos kritērijus. Tāpēc papildus juridiskajai prasībai – informēt Komisiju par to, kā dalībvalstis zvejas iespējas tālāk iedala sava karoga kuģiem, – dalībvalstis tiek aicinātas spēcīgāk savus informācijas un saziņas rīkus, kas vajadzīgi, lai **proaktīvi informētu ieinteresētās personas** par zvejas iespēju (kvotu un zvejas piepūles) tālākās iedalīšanas metodēm un šo metožu pamatojumu.

Komisija uzsver, ka 17. pants ES zvejniecībā varētu kļūt par jaunietekmes problēmu risināšanā palīdzīgu rīku. Šīs problēmas varētu pārvarēt, veicinot dialogu un aktīvāk iesaistot visas ieinteresētās personas zvejas iespēju tālākā iedalīšanā, ko veic dalībvalstis.

B. Uzticēšanās, ko iedveš taisnīgums

Komisija mudina **dalībvalstis tālāk rīkoties, lai pilnībā izmantotu 17. panta potenciālu, kas ļauj veicināt zvejošanas prakses ilgtspējību un atbalstīt mazapjoma un piekrastes zvejniekus.**

Pirmkārt, Komisija aicina dalībvalstis apsvērt 17. pantā dotos kritēriju piemērus un to, kādu ietekmi radītu zvejas iespēju iedalīšana: i) kuģiem, kuru ietekme uz vidi ir lielāka nekā citiem dalībvalsts flotu kuģiem; ii) kuģiem, kuri pagātnē ir pārkāpuši noteikumus; iii) kuģiem, kuru darbība izspiež tradicionālos rūpalus vai iedibinātas un ilgtspējīgas saimnieciskās darbības.

Otrkārt, Komisija mudina dalībvalstis īstenot mazapjoma zvejniekus atbalstošas darbības un izmantot visas 17. panta dotās iespējas, kas varētu stimulēt šo zvejniecību ilgtspējas noturīgumu, īpaši tad, ja to ietekme uz vidi ir caurmērā mazāka.

C. Uzticēšanās, ko iedveš precīza informācija

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1139 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko izveido Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu.

⁽⁹⁾ Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/2842 grozītā Padomes Regula (EK) Nr. 1224/2009 (2009. gada 20. novembris), ar ko izveido Savienības kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem.

Dalībvalstu sniegtās informācijas veids, apjoms un detalizācijas pakāpe ir ļoti dažāda⁽¹⁰⁾.

Tāpēc pārskatāmības un labas pārvaldības nolūkā Komisija aicina dalībvalstis par izmantotajām tālākās iedalīšanas metodēm un kritērijiem Komisiju (saskanīgi ar 16. panta 6. punktu) un ieinteresētās personas informēt **attiecībā uz visām zvejas iespējām**. Tas ietver kvotas un zvejas piepūli ES ūdeņos un zvejas iespējas, kas dalībvalstīm dotas starptautiskajos ūdeņos un ar starptautiskiem nolīgumiem (tādiem kā reģionālās zvejniecības pārvaldības organizācijas, ilgtspējīgas zivsaimniecības partnerattiecību nolīgumi vai cita veida divpusēji vai daudzpusēji nolīgumi).

Komisija aicina dalībvalstis par izmantoto tālākās iedalīšanas metodi ziņot, ņemot vērā 17. pantā minētās trijas kritēriju kategorijas, t. i., **vidiskos, sociālos un ekonomiskos kritērijus**.

Kaut arī ar nododamām zvejas koncesijām saistītās zvejas iespējas 16. panta 6. punkta pienākumā par Komisijas informēšanu nav iekļautas, arī to gadījumā ir svarīga pārskatāmība un saziņa – divi būtiski labas pārvaldības elementi.

D. Uzticēšanās, ko iedveš tālākās iedalīšanas metožu piemērotība

Komisija mudina dalībvalstis KZP regulas 17. pantā noteiktos zvejas iespēju tālākas iedalīšanas kritērijus izmantot, lai stimulētu pielāgošanos jaunietekmes problēmu risināšanai. Tālākās iedalīšanas **metodēm nevajadzētu mazināt dalībvalstu spēju ātri reaģēt** uz negaidītiem pavērsieniem.

Komisija aicina dalībvalstis tālākās iedalīšanas metodes izstrādāt tā, lai tās ietvertu iespēju laikus, pārskatāmi un aktīvi pārdaļīt neizmantotās zvejas iespējas.

Lai nodrošinātu, ka **izmantotās metodes un kritēriji turpina būt atbilstīgi un piemēroti** aktuālajām zvejniecības sektora vajadzībām, Komisija turklāt mudina dalībvalstis savas tālākās iedalīšanas sistēmas periodiski pārskatīt.

5. SECINĀJUMS

Komisija kopīgi ar dalībvalstīm, ZZTEK un ieinteresētajām personām ir strādājusi pie tā, lai iegūtu skaidrāku priekšstatu par zvejas iespēju tālākās iedalīšanas metodēm⁽¹¹⁾.

Ņemot vērā šo procesu, Komisija aicina dalībvalstis tālāk rīkoties, lai pilnībā izmantotu 17. panta potenciālu, kas ļauj veicināt zvejošanas prakses ilgtspējību un atbalstīt mazapjoma un piekrastes zvejniekus.

Komisija mudina dalībvalstis apsvērt, kādas ir galvenās problēmas, no kurām valstī cieš mazapjoma zvejnieki, un izmantot 17. pantu, lai sniegtu atbalstu un izbrīvētu vietu atsevišķiem zvejas kuģiem, kas ir pelnījuši piekļuvi zvejas iespējām, un tādējādi saglabātu pienesumu, ko tie dod zvejas ilgtspējībai un zvejnieku kopienām.

⁽¹⁰⁾ Sk., piemēram, šo: Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komiteja (ZZTEK) – *Social Data in Fisheries* (STECF 23-17), Van Hoof, L., Goti, L., Tardy Martorell, M. un Guillen, J. (eds), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2024, doi:10.2760/982497, JRC136326, <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136326>.

⁽¹¹⁾ Jaunākais publicētais ziņojums jau minēts iepriekš: Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komiteja (ZZTEK) – *Social Data in Fisheries* (STECF 23-17).

Lai vairotu uzticēšanos rīcībpolitikām, Komisija mudina dalībvalstis uzlabot ieinteresētajām personām sniegto informāciju par to, kā zvejas iespējas tiek tālāk iedalītas.

Kā nākamos soļus Komisija aicina dalībvalstis savas zvejas iespēju iedalīšanas metodes un kritērijus pārdomāt, paturot prātā nepieciešamību veicināt zvejas prakses ilgtspējību, atbalstīt mazapjoma un piekrastes zvejniekus un uzlabot saziņu un pārskatāmību. Komisija ir gatava dalībvalstīm šajā darbā palīdzēt.